

MLADOSLOVENEK

„Mladoslovenec“ izhaja vsak drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje ter velja za celo leto 2 K. Naročnina se tudi na pol in na četrt leta plačuje in se mora poslati naprej. — Dopisi dobro došli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani. — Cena oznanil je za eno stran 64 K, za dve strani 32 K, 1/4 str. 16 K, 1/8 str. 8 K, 1/16 str. 4 K, 1/32 str. 2 K, 1/64 str. 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insetate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — C. kr. pošt. hran. račun št. 800.001.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1906.

I. leto.

Naš program.

Že dolgo časa vre med slovenskimi kmeti in vzbuja se misel, kako se osvoboditi jerobstva, ki se mu je usiljevalo od vseh strani. Če so bile občinske volitve, takoj so bili tu hinavski prijatelji in mu naravnost zapovedali, te in te moraš voliti v občinski zastop, ako ne, si izgubljen. Ako so se približale deželnozborske volitve, vselej se je našemu kmetu narekavalo, koga naj voli, češ: „saj ti kmet, uboga para, itak sam nimaš razuma, da bi vedel, kaj je prav, in kaj ni prav. In naš kmet je ubogal — slepo ubogal dolgo, dolgo vrsto let. Konečno se mu je pa zdelo, da je ta vedno ponavljajoča se goreča ljubezen nekoliko sumljiva — začel je premišljati in prišel do spoznanja, da ti njegovi prijatelji skrbe le za se, ne za njega. Uvidel je, da bode pač najboljšje, ako se otrese dosedanjega jerobstva ter skrbi sam za se.

Vzbudila se je misel v njem: kmet se mora osvoboditi, postaviti se na lastne noge. In kdor pozna življenje kmeta, ki je težko, brezupno, se mora ganiti ter pomagati po vseh svojih močeh trpinu, ki je steber države.

Da pa je mogoče zdraviti bolezen, treba je poznati nje vzroke. Zato hočemo najprvo proučiti, kaj je privedlo slovenskega kmeta v sedanji brezupni položaj.

Prvi vzrok je bila odvisnost našega kmeta, ki je trajala do današnjih dni. V prejšnjih časih, ko ni bilo politične svobode, je bil odvisen od graščaka — bil je pravi njegov suženj. Vsled tega ni bil dostopen nobenim blažjim čutom, z nekako obupno udanostjo je nosil svoj jarem. Ko so pa nastopili poznejši časi politične svobode, so se taiste drugi stanovi hitro polastili in vnovič zaslužnili kmeta. Dobil je sicer pravice, a ostale so le na papirju. Cela desetletja je bil na ta način zaslužnjen, dokler se ni začel v zadnjem času probujati.

Da bi mogli ohraniti kmeta dlje časa v sužnosti, so si prizadevali njegovi tlačitelji in izkoriščevalci ohraniti ga kolikor mogoče v nevednosti,

kajti ta je eden glavnih vzrokov bednega njegovega stanja. Vsled nevednosti se je dal slepo voditi hinavskim in priliznjenim tlačiteljem. Vsled nevednosti pa tudi ni spoznal, da se časi in razmere sedaj zelo hitro spreminjajo. On je pač vedel, da se troški od dne do dne večajo, vedel pa ni, kako si pridobiti iz danih sredstev večjih dohodkov, s katerimi bi pokrival tudi večje stroške. Vedel ni, da je zemlja izsesana, da mu ne more dajati tistega in toliko, kar potrebuje.

To bi bila glavna vzroka propada kmetijskega stanu.

Sedaj nastane vprašanje, kako si odpomoči. V prvi vrsti treba našemu ljudstvu pouka in sicer vsestranskega pouka. Tok časa se ne da ustaviti, napredne misli silijo z vso svojo silo na dan, zato se ne dajo ubiti. Naši narodni nasprotniki so to pač hitro razumeli in uravnali svoje delovanje po tem. Z žalostjo moramo priznati, da niso računali napačno. Dosegli so lepe uspehe. Radi tega je bila velika napaka nekaterih voditeljev našega kmeta, da so zahtevali, naj kmet bere le edino molitvenike, pod smrtnim grehom pa naj se izogiblje vsakega berila, v katerem je le količkaj naprednih misli.

Zato smo si stavili nalogo, podajati slov. kmetu splošno in kolikor mogoče dosti tudi strokovne naobrazbe.

V pričetku smo rekli, da naš kmet ni imel samostojnosti, ker je bil ves čas tlačan drugim. Zato smo si stavili nalogo, kmeta navajati k samostojnosti, da bode sam skrbel za svojo blaginjo, da se bo otresel onega duševnega jerobstva, ki je oviralo vsak napredek. Ako je kmet zmožen gospodariti na svojem domu, ako se mu brez skrbi poveri uprava občine, zakaj ne bi bil zmožen gospodariti tudi v deželi, zakaj bi tu moral ineti kot jerobe ljudi, katerim niti malo niso znane razmere, v katerih živi ljudstvo, saj do sedaj ta gospoda ni prišla drugače med ljudstvo, kakor za časa volitev, ali pa je še celo takrat poslala le svoje agente.

Vsi drugi stanovi so se organizirali, da lažje zastopajo svoje koristi, le

kmet je žalostno stal ob strani in čakal svojega pogina. A tudi kmetu je treba organizacije, zato bode glavna naloga našega lista organizacija kmeta na zdravi podlagi. Kmet pušča vsakemu stanu, naj skrbi za svoje koristi, zato pa tudi hoče on sam skrbeti za svoje. Dokler bodo drugi skrbeli za kmetijske koristi, bodo lahko zupuščali dediščine po 10—100.000 kron, dočim ima kmet na starost komaj najpotrebnejšo hrano, dasi je celo svoje življenje delal od ranega jutra do pozne noči.

Mi hočemo govoriti o delavskem vprašanju kakor tudi o kmetijskih težnjah.

Ker smo pa prepričani, da kmet nikakor ni vstanu vsega storiti, kar zahteva njegov današnji žalostni položaj, ampak, da so v to poklicani tudi drugi faktorji, osobito pa država, zato bomo strogo pazili, da bode taista izvrševala svoje dolžnosti, ki jih ima do kmetijskega stanu. Država je dolžna skrbeti za pouk ljudstva z nastavljanjem ljudskih šol, ki naj odgovarjajo svojemu namenu, da bodo prišli iz njih ljudje, ki bodo znali samostojno misliti, dolžna pa je tudi skrbeti, da dobi naša kmetijska mladina primerne pouka po izvenšolski dobi, ker naša mladina največkrat po 14. letu ne dobi nobenega pouka več. Ako je država spoznala, da so potrebne obrtne nadaljevalne šole za rokodelske učence, se le čudimo, da misli, da kmetijski mladini ni treba kmetijskih nadaljevalnih šol. Delovali bomo na to, da tudi šoli odrasla mladina dobi potrebnega strokovnega pouka.

In ker smo prepričani, da je učiteljstvo najodkritosrčnejši in najboljši prijatelj našega ljudstva, ker pozna njegove reve in nadloge, kajti ono živi med ljudstvom, ter je v vedni dotiki z njim, zato prosimo učiteljstvo, naj nas blagovoli podpirati v našem delu. Pričakujemo, da bode isto to rado storilo iz ljubezni do naroda. Mnogokrat je bilo isto prezirano do skrajnosti, dasi je prav ono storilo na tihem mnogo več, kakor marsikdo, ki je kričal na vse strani. Žalibog, da se trud našega

slovenskega učiteljstva ni prav nič upošteval. Ljudem, ki nimajo skoro nobenega dela, so se sipali milijoni, dočim za nadvse trudapolno delo učiteljstva ni bilo najti najmanjših svot. In ravno ker smo prepričani, da je omika eden glavnih pogojev blagostanja, bodemo z vsemi silami podpirali šolo. Ker pa brez dobrega učiteljstva ni dobrih šol, bode naša naloga podpirati vsestransko tudi naše vrlo učiteljstvo.

Mnogokrat zadenejo kmeta razne ujme po povodnjih, požarih, toči itd., a ne dovolijo se mu ali prav nobene davčne olajšave, ali pa so iste tako malenkostne, da niti imena niso vredne. Zato pa hočemo kolikor bo v naši moči, delovati v takih slučajih na to, da se bodo dovolile take olajšave v kolikor mogoče visoki meri.

Upamo, da nas bodo somišljeniki, katerim je mar blagor našega naroda, vsestransko podpirali v našem delu.

V teku vrste let se je v nekaterih naših slovenskih deželah pojavilo neko mrtvilo, osobito na Spod. Štajerskem. V mrtvilu pa se navadno pojavi gniloba. Kaj pomaga vsa takoimenovana „sloga“, ako pa pod njo gnije narodno življenje. Zato bode naše prizadevanje pregnati ukoreninjeno gnjilobo, četudi bi semtertam nastal boj, saj v boju se jačijo moči, se porajajo nove misli. Pameten in stvaren boj more celi stvari le koristiti.

Osebnih napadov se bodemo seveda kolikor le mogoče izogibali, dasi tudi bodemo v slučajih, ko bodo to zahtevale koristi naše organizacije, stvarno zavrnilo vsako škodljivo umešavanje.

Našim c. somišljenikom na Štajerskem in Koroškem!

S predležečo številko stopil je „Mladostenec“ samozavestno med slovensko, po napredku in osamosvojitvi koprneče ljudstvo.

Prvi, krepki korak je storjen — led je prebit — zgodilo se je, česar se niso celo naši somišljeniki še tako hitro nadejali. „Mladostenec“ je namenjen večinoma za štajerske in koroške Slovence. „Mladostenec“ je ustanovil narodni konzorcij, čigar lastnik je isti. Nismo se strašili ne gmotnih žrtev, ne dela, ne boja, v kojega smo se s tem podali, trdno zaupajoč, da mora poštena stvar zmagati.

Razposlali smo „Mladostenca“ v osem tisoč izvodih; naslove zbirali kolikor mogoče skrbno. Da se bode list spretno oskrboval, jamčimo,

Program, ki smo ga podali na prvi strani, seveda še ne more biti popoln, treba bo nadaljevati in spopolnjevati, saj je pa to tudi prvi slov. štajerski in koroški list, pisan v naprednem duhu. Stremiti bo treba po tem, da list čimprej postane tednik; to bodemo tudi dosegli, ker imamo dokaze in zavest, da stoje za nami možje-rodoljubi, kojim je slov. zapeljani in teptani narod več, kot vse drugo.

Vsem našim sovragom že v prvi številki za vselej izjavimo, da „Mladostenec“ ni takoimenovani kak „dohtarski“ ali „farški“ list. Katera stranka bo najhujše po nas udrihala, ista stranka je in bo največja škodljivka slovenskemu narodu; to si dobro zapomnimo!

Napram Nemcem in res zagrizenim nemčurjem, bodemo se krepko posluževali orožja po izreku: „klin s klinom“ in „svoji k svojim“! Ako pretresamo vprašanje, kako to, da je na Štajerskem in Koroškem toliko odpadnikov, takozvanih nemčurjev, moramo žalibog priznati, da smo si tega sami krivi. Nemčurji, in večina teh je, ki še vedno trdijo da so dobri Slovenci, so prestopili v oni tabor, ker so uvideli, da na slovenski strani ni napredka, da je vsak preziran, kdor bi se predrznil samostojno misliti in nastopiti itd. itd. In Nemci so take ljudi zase dobro porabili. Taki „nemčurji“ so ljudje naše krvi, tem treba oči odpreti, jih ne s silo k tlom in v temo tiščati, pa bodo postali dobri, vneti Slovenci. „Štajerčeva“ precej močna stranka obstoja večinoma ravno iz samo takih elementov. Naloga naših somišljenikov je tedaj, tem ljudem dokazati, da ni res, da bi bili vsi Slovenci, kakor nas Nemci imenujejo „farški in dohtarski podrepniki“.

Po Štajerskem in Koroškem se gode take reči, ki so tako zelo potrebne, da se jih v korist našega naroda javno ožigosa, a ni ga bilo slovenskega časnika, ki bi bil tudi manj imovitim slojem pristopem in razširjen, da bi si upal takim škodljivcem stopiti na prste. Zavarovani bili so dolgo časa zelo dobro in ni čuda, da so se naši voditelji v Mariboru upali celo izreči: „Protí naši volji se ne sme nič zgoditi“! No, pa zgodilo se je in se še bo marsikaj, ker terorizirati se niti od naših voditeljev ne bomo več pustili.

Pozivljamo nadalje uljudno naše somišljenike, da nam postanejo dobri dopisniki, kajti dober dopisnik je steber svojega lista. On z bistim očesom opazi vse, kar se v kakem kraju zgodi takega, da je vredno o tem pisati v časniku. Hitro in jedernato je njegovo poročilo. Naj že piše o političnem nasprotniku, o nesrečah, o gospodarstvu, o izobrazbi itd., vselej je njegovo geslo — resnica. Veseli ga bomo mi, veseli čitatelji, vesel in zadovoljen pa tudi on, ker kmalu bo opazil, da je prinesel v svoj kraj več življenja, novih misli, več ozira in čuta za skupnost, sploh zdravih in naprednih idej. Tako je za vsak kraj dober dopisnik eden prvih najmenitnejših socialnih delavcev.

Da se našim cenjenim naročnikom vplačevanje naročnine olahkoči, upeljali smo poštno-hranilnične položnice (čeke) št. 800.001 in te k prvi številki po eno priložili, ki se naj takoj porabijo, da dobe naročniki vse številke svojega lista.

„Mladostenec“ stane za celo leto samo 2 kroni in bode vedno tako obširen, kakor je današnja številka, torej dokaj nizka cena za toliko berila. Skušali pa bomo list še povečati, ko naberemo še več oglasov (insetatov).

„Mladostenec“ pa se lahko naroči z vsakim dnevom tudi na pol leta, kar velja 1 K in ako že ne gre drugače, ker je marsikaterim huda za denar, a bi list le radi imeli, tisti si ga smejo naročiti tudi samo na četrt leta, za kar naj nam pošljejo samo 50 vinarjev.

Naših cenj. somišljenikov, obenem agitatorjev, pa bodi sedaj, ko list prejmejo, prva in najnujnejša skrb, da čimprej „Mladostenca“ najmogočnejše razširijo med ljudstvo. To delo ne bo težko. Umestno bi bilo, da nam vsak posameznik pošlje ob enem tudi po nekaj naslovov od takih oseb, za katere ve, da bi se naročile na list,

Torej na noge, na delo vsak po svoji moči, da otmemo naš narod pogina! Iz malega rase veliko. In da dosežemo svoj vzvišeni namen, v to nam pomozí Bog!

Upravništvo in uredništvo.

Izobrazba našega kmeta.

(Nadaljevanje po „Sl. Št.“)

„Žganje je strup, ki zamori dušo in telo.“

Razmotrivati hočemo, kakšna sredstva bi bila primerna, da se z njimi pomaga našemu kmetu do viška, da ga privedemo do one izobrazbe, koja naj mu pomaga v odločilnih trenutkih opreti se na sodbo svojega lastnega razuma. To se razume, da tak korak ni onim povolji, ki žele, da ostane naš kmet vedno neumen, ker ga potem lahko zlorablajo še vedno, kakor ga hočejo — to bi bilo zanje presneto slabo, če bi se kmet spametoval. A bo se, in se bo.

Glavni pogoj je tedaj ta, da se vsak človek smelo zanaša vedno in povsod na trezno sodbo svojega razuma.

Tu se nam pa zopet izlusei nova napaka, nov črv, ki gloda v trdem deblu narodnega drevesa. Vsak, ki hoče trezno misliti, ki si hoče pomoči s svojim umom, mora pa istega čuvati in negovati, da se mu ne stemni.

Drugi pomoček za povzdigo našega ljudstva je: branite jim tega, kar duhu škoduje, kar mori telo in dušo ter sega tudi do potomcev. Največji sovražnik zdrave pameti je — opojna pijača. To je tisto zlo, ki tare in preganja naše ljudstvo na vseh potih. A s tem ni rečeno, da naj naš kmet ne pije: nikakor ne, a naj pije to kar je zdravo in opušča naj vse one strupene pijače, ki tirajo ljudi v prerano smrt in mu slabe um; pije naj zmerno. Največji in najhujši strup je — žganje. Ta kuga zbeiga in znori človeka tako daleč, da se ji uda popolnoma, da ne more živeti brez nje. Prvič ga speče po grlu, drugič že gre boljše, tretjič ne čuti nič in nazadnje vliiva ta špirit v se kot vodo. Spije ga prvi kozarček, mu še ni toliko, a ko je želodec te pijače že preveč in preobilokrat dobil, ne strpi več dolgo in zleze mu kmalu v glavo. Tu divja po možganih. Misli se mu mešajo, pojavi se mu vse, že bogsigavedi kdaj doigrano, jame netiti preprič, krega se, kriči in kolne, slednjič pride do pretepa — in kaj ima potem? — drugi dan zbito in krvavo glavo pa nekaj pameti manj itd. Nikdo ne more tajiti, da pitje žganja, in sploh redno preobilo zavživanje opojnih pijač ne bi škodovalo duhu. A to ni vse, ni samo, da zmeša razum enemu, toraj onemu ki je pijanec, to preide tudi na njegovo deco, od dece, ki se ravna navadno po očetu, zopet na potomce, tako tedaj od rodu do rodu. Ako ne verujete, prašajte one, ki imajo vsaki dan več otrok pred seboj, pojedite v šolo, glejte otroke onih, kojih stariši so večkrat na teden pijani kot trezni, primerjajte te z onimi, kojih stariši žive redno in pametno, sicer tudi pijejo a zmerno, in videli boste velikansko razliko. Lica teh lepo rudeča, obraz jasen, iz očíj mu sije jasnost — v nasprotju z onimi, kojih

lica so temna, blede, upadla, oči zabuhle gledajo mračno, telo slabotno, in kaj je še vse najhujše — njih duševno stanje je pohabljenost. Ko učitelj izprašuje, odgovarjajo otroci treznih starišev gladko, pravilno, si zapomnijo predavano stvar, medtem ko drugi preplašeno gledajo, kedaj jih bo učitelj vprašal, ker nič ne znajo. Ti si ne zapomnijo, če bi tudi desetkrat ali bogvedi kolikrat ponovili, a če si tudi, jim to ne ostane dolgo, kmalu jim je glava zopet prazna. Pride čas štirinajstega leta, so pa veliki duševni reveži, sebi in drugim v nadlego. Ravno nasprotno je pri drugih.

To tedaj vpliva zopet na naslednike. Če kdo ni pri zdravem umu, ga gotovo nikdar svojemu otroku dati ne more; če pa še mati sama pijančuje, pa še toliko manj.

Ako hočemo srečno priveslati do varnega pristanišča, ogibljimo se skrbno vseh smrtonosnih vrtnic, ki nam jih nastavlja življenje. Tu sem spadajo predavanja, ki se lahko govore na shodnih ob priliki ljudskih veselja. Naj bo na vsopredu tudi kak govor za ljudstvo in v tem mu slikajte vsa pogubonsna svojstva, ki jih nosi ljudstvo. Toliko žalostnih a resničnih dogodkov imamo, ki se ljudstvu lahko povedo v zgled, da se ve čuvati pred preobilnim zavživanjem pijače, posebno pa še žganih pijač.

Vaša skrb, zato poklicani faktorji naj bo, da odvrčate ljudi kolikor mogoče od pijančevanja, kojemu se pridružijo navadno še vse druge nerodnosti. Pijanci, ki popivajo cele noči, jamejo tudi kvartati, ker jim je včasih le dolg čas. Pri igranju zapravljajo denar, se privadijo raznih surovosti, kajti vino ozir. žganje razburi človeka, in kaj se vse izcimi iz podivjanega človeka, vsakdo ve.

Zdrav duh, vedro čelo, jasen pogled ima le oni, ki živi pametno in zmerno, in kdor je tak, ta lahko upa po višjem, ta lahko doseže ono stopnjo izobrazbe, s kojo si lahko sigurno pomaga sam v vsakem slučaju.

Držite se zmernosti, kajti to je mati napredka. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Savinske doline.

Bilo je pred leti, ko smo delovali mirno in složno, ko se nismo ozirali ne na levo, ne na desno, se nismo vprašali, si duhovnik, si učitelj, si uradnik ali si prosti kmet; vse to nas ni brigalo, le vsi kot eden smo stopali pod enim praporom za zlato svobodo in napredek slovenskega ljudstva. Tedaj nam je bila mar ljudska izobrazba, kopneli smo skupno za onim srečnim trenutkom, ko bo pokazalo naše ljudstvo — svojo in prosto narodno voljo, ko bo govoril kmet iz svojega grla, ne da bi mu narekoval ta ali oni. Skupno smo želeli, da izpregleda naš kmet, da dobi lastno razsodnost — v vsem.

Šli smo po tem trdno začrtanem potu naprej. V svesti smo si bili, da nam ni daleč

LISTEK.

Godec Janko.

(H. Sienkiewicz.)

Slaboten je zagledal luč sveta. Sosede, ki so stale okoli porodne postelje, so majale z glavo in se bale za mater in za dete. Kovačica Šimnova, ki je bila najpametnejša, je začela bolnico tolažiti:

„Draga, prižgati vama hočemo svečo, ker, draga moja, nimata se več nadejati ničesar. Pripravi se za oni svet in dobro bi bilo, da pošljemo tudi po duhovnika, da te odveže tvojih grehov.“

„Da, da“, pravi druga, „a dečka je treba takoj krstiti; ta niti prihoda duhovnikovega ne bo dočakal, torej bi bilo dobro, da se ne prepusti pogubljenju.“

To rekši prižge svečo, vzame dete in ga poškopri z vodo, da je zamižalo, ona pa pristavi:

„Krstim te v imenu Očeta in Sina in svetega Duha ter ti dam ime Janko. In sedaj, duša krščanska, pojdi, od koder si prišla! Amen.“

do zaželjenega cilja. — A, glej! čudo vseh čud! Neko jutro so nam nekaterim ostrmele oči, zazdelo se nam je, da se je nekaj čez noč prevrglo — da veje drug veter. In tako smo morali žalibog oddnedodne uvidevati, da je istina, kar se nam je onega jutra zazdelo. Postalo je mrzko in otožno, roke, ki so preje tako trdno držale za eno, edino rešilno vrvo, popuščale so druga za drugo in nesrečnik je bil prepuščen sred besnečih valov kruti usodi. Ubogi naš rod se je jel potapljati čimdelj, tembolj.

Po vsem svetu razupita, pogubna, izdajalska kranjsko-Šušteršičeva politika je zavela nenadoma čez mejo na zeleni Štajer, sem do Slov. goric. Kakor smo preje skupno stremili po napredku, tako in s tisočkrat pomnoženo silo so jeli sedaj delati naši duhovniki in njih privrženci (seveda so bile med duhovniki tudi mnoge izjeme) po dr. Šušteršičevem receptu proti vsakemu napredku in lastni sodbi prostega ljudstva, boječi se za svojo nadvlado.

Kranjski smrtonosni klerikalizem, ki ima ostudno geslo: proč z napredkom, proč z izobrazbo, ljudstvo ostani neumno, nevedno, nerazsodno — da ga bomo lahko vlačili za sabo — ter mu ob priliki, ki bi mu odprla oči, lahko vržemo peska — se je jel širiti med nami. Dolgo se ga je naša duhovščina branila, vsaj starejši duhovniki se je niso lotili (večina ne —) a ko so pa prijadrali na pozorišče novopečenci, tedaj so začeli strašno gonjo, boj za bojem, stavili so si cilj: zatreti vsak napredek, zadušiti svobodo, one pa, ki širijo prostomiselnost in dajejo ljudstvu piti iz dobrega čtiva, pebesiti po hrastovih vejah kot razbojnik.

Vpogled v naše narodne razmere je postal tekom zadnjih let tužen. Ta smrad kranjskega boja je privrel sem, od tam, kjer ima svoj sedež poslanec dr. Anton Korošec. Ta mož je oni nesrečni človek, ki je razdril in razrušil vse ono lepo in idealno, kar smo videli še pred kratkim pred sabo. Ta mož je pogubil naše ljudstvo na Štajerskem. On je oče našega nazadnjaštva, on je razdril in razrušil lepo slogo, ki je vladala še pred njegovim nesrečnim prihodom. On nas je razdružil, on je kriv, da duhovniki sejejo osebni prepričanje, ki daje tretjemu našemu sovragu dobiček. Niti on, niti njegov poslanski mandat, niti njegovi njemu enaki kolegi ne morejo popraviti več, kar je s svojo nepremišljenostjo zagrešil on sam. Na njem bo ležala krivda, če bo bičal potomce naše grmanski bič. Čeprav mu njegova „glasila“ trobijo hvalo v deveta nebesa, vendar ne more imeti mirne vesti, kajti on je sejal prepričanje — on bo žel veter. — Pa kakor je pri teh ljudeh že navadno. — mu duša tega ne očita. —

Nimam sicer namena, napadati s tem člankom osebe, a omeniti vendar moram onega, ki je kriv, da se danes mi razhajamo, da pokajo vezi, ki so nas vezale preje tako tesno za eno idejo, ko še ta duša ni vzplavala v višje sfere.

Naša mlajša duhovščina je torej pod Koroščevim vplivom planila na nedolžne žrtve.

A duša krščanska ni hotela iti tja, od koder je prišla in ni imela volje zapustiti telesa, ampak je začela breati z nogami, kolikor je mogla. Jokala je, četudi le s slabotnim in tužnim glasom. Nato so rekle sosedice: „Človek bi mislil, da mačica mijavka.“

Poslali so po duhovnika. Ta je došel in je opravil svoje.

V nedeljo pozneje pa je bila bolnica že na delu. Deček je hiral in hiral, a konečno se mu je obrnilo na bolje, da je kukavica v četrtič kukala in mu bolezen popolnoma odkukala. Opmogel se je in dovršil deseto leto.

Suh in slaboten pa je bil ves čas, upalega trebuha in upalih oči; lase je imel belkaste ter so se spuščali nad bistre in izbočene oči, ki so gledale, kakor bi se zagledale v neizmerno daljavo. Pozimi je sedel tiho za pečjo in jokal radi mraza, včasih tudi lakote, ker mati ni imela ničesar dejati v peč ali lonec. Poleti je hodil v sami srajci, prepasani s suknenim krajcem, imel je strgan slamniček, izpod katerega je gledal, kako letajo ptičice pod nebom. Mati uboga najemnica, ki je živela od dne do dne, kakor lastavica pod tujo streho, ga je mogoče ljubila na

Razvijal se je njih program oddnedodne in danes leži v vsem prokletstvu pred nami.

Začeli so z delom! Navihani in prefrigani od pet do glave, zgrabili so tam, kjer so vedeli, da dosežejo najpreje in najsigurneje. Dobro vedoč, da je ženski svet ves neumen v duhovnike, jeli so ga vabiti — ala Kranjci — v farovže, ter so mu z vnetimi besedami razlagali, kako neobhodna potreba v varstvo — svete čistosti in devišstva — so društva, ki bodo varovala nežne duše pred madeži. Ustanovili so tedaj — prvo „Marijino družbo“, h katerej so se zatekale devičice vsako nedeljo, kjer so pod „gospodovim“ vodstvom molile in čuvale sveto čistost.

In sedaj, ko se je nedolžnosti dovolj nabralo, je bilo treba izkoriščati. Neumneži dado vse in tako so iz njih izsesavali denar. Polniti so se jeli njih žepi, a ko bi se imeli napolniti, prodrlo se je dno, katerega še do danes ne morejo zakrpati.

Prva pogubna družba je živela in šli so dalje. Samo „Marijina družba“ jim ni zadostovala. „Dekliške zveze“, in ko so zvalili še mladeniče — „Mladeniška zveza“ stopili sta v trdno življenje.

Tak je bil toraj začetek! Vsem ljudem pa to postopanje ni bilo po godu; spoznali so nekateri (bolj izobraženi), da je to smrtonosna puščica, ki lahko usodepolno zadene že itak ranjeno sree naroda. Delali so tedaj ti trezni možje s pomočjo raznih bralnih in kmetijskih društev na vso moč, da bi vsaj deloma, mirno in neopaženo — zadrževali mladim, ki so vendar naša nada, naš up —, a prekanjeni voditelji so to kmalu spoznali in zakleli so se, da odstranijo bruna sredi pota. Ko so se vršili občni zbori različnih društev, nabobnali so naši vodniki vse svoje privržence od vseh vetrov ter jim pod smrtnim grehom zabičili, da ne smejo drugega voliti v odbor, kot one, ki jih je izbral njihov voditelj. Na tak način so padli zadnji stebri v prekoristnih narodnih društvih in vzele so se jim vse moči. Zvezanih rok so šli pošteni domov.

In, strmite, to se godi v XX. stoletju, ko se vsak narod povzdiga in napreduje, mi Slovenci pa, katerim je napredek in duševna svoboda najpotrebnejša, mi pa vidno nazadujemo ter se pogrezamo. Da padamo, da nas od vseh strani pritiskajo Nemci in posilincei, da nam jemljejo posest za posestjo, tega so krivi edinole naši voditelji (z izjemami), kojim se je jel majati tiranski prestol srednjega veka. Da bi pa vendar le rešili svojo stolico, zgrabili so za vajeti ter trdo in neusmiljeno odbili z najgršimi sredstvi vsakogar, ki ni trobil v njihov rog.

Toraj, pravo srednjeveško tlačanstvo in neomejeno gospodarstvo nad ljudstvom se je pričelo. Razkaliti hoče na vse strani in z vsemi elementarnimi silami.

In tega nam je dovolj. Trpeli smo dolgo, a sedaj bodi konec! Konec mora biti tlačanstva, konec suženjstva, mi hrepenimo po napredku

svoj način, a pogosto ga je pretepal in ga navadno imenovala zanikrneža. V osmem letu je hodil kot pastirček za čredo, ali če v koči ni bilo ničesar jesti, šel je v šumo nabirat gob. Da ga tam ni vzel volk, ga je moral sam Bog varovati. —

Deček ni bil posebno bistrega duha in ko se je zgovarjal z ljudmi, je kakor selska deca držal prst v ustih. Ljudje so mislili, da sploh ne bode živel, ali pa da četudi živi, mati ne bo doživela veselja nad njim, ker ni bil za nobeno delo. Ni se vedelo, odkod ima to lastnost, težil je samo za neko stvarjo, za — godbo. Vedno bi prisluškal, in ko je malo odrastel, ni na drugo več mislil. Ko je šel za čredo v gozdu ali z otroci po jagode, vrnil se je brez jagod in šepetajoče govoril sam pri sebi: Mamica, v gozdu je nekaj prekrasno godlo! O, o!

Ali majka mu reče nato: „Zagosti hočem jaz tebi, zagosti, ne boj se!“

In večkrat mu je glasbo spremljala z gorjačo. Deček je jokal, obetal, da ne bo nič več tako delal, ali naenkrat je pri tem pomislil, kako je v gozdu nekaj sviral . . .

in v nas je zagorel tak ogenj svobode, in v nas je zavlada tak gnus do klerikalnega tlačanstva, da zgrabimo za najhujše orožje, ker rešiti moramo, še predno se pogrezne vse.

Pustite ljudstvu do spoznanja, pustite kmetu izobrazbe, dajte jim knjig in potrebnih naukov v gospodarskem in narodnem oziru, a ne davite jih in ne tirajte jih v propad. Kje so vaše duše, kje vaša čast?! Vas li ne zebe v dno duše, ko vidite, kako padamo, hiramo in umiramo dan zadnem.

Opravičite se, če se morete; zagovarjajte se brez laži in hlimbe, če vam je mogoče! Pokličite na pomoč vse kar je svetega, a ne operete se več! Vi ste grobokopi naroda!

Dandanes je po vašem mnenju greh le, če ne voli po vašem nasvetu, če ne proklinja in preganja poštenih, pametnih, razsodnih in naprednih ljudi.

Konečno še naj bo omenjeno, da je klerikalizmu najbolj na poti šola in da mu je narodno učiteljstvo trn v peti. Kjer je le mogoče, povsod trpi ugled šole in učiteljstva. Predbaci vajo jim nevero, kriče na vse grlo, da hočejo vreči križ iz šole in zapreti vrata pred kateheti. A, to so laži, tako gorostasne in tako podle, da se škandalizira nad njimi ves olikan svet. Pribijemo lahko že na tem mestu dejstvo, da se nekateri kateheti sami izogibljejo šol, da najdejo vsakojake vzroke, samo da se rešijo onih par uric, ko bi imeli poučevati mladino.

Za danes naj bo dovolj. Vidimo se zopet v kratkem. Razjasnili bomo natanjko in podrobno sedanji položaj, odprli bomo oči ljudstvu, da bo isto spoznalo, kateri so njega voditelji.

Vi zatirate nas, mi bomo pa odbijali vse napade. Ljudstvo se nam smili, ker nima svoje sodbe, dali jim jo bomo mi, posvetili jim bomo mi, da bo izpregledalo še prej, ko bo tekla že voda v grlo.

Od sv. Trojice v Slov. gor.

Kdor dobro ne pozna naših razmer, bi mislil, da se tu nahajajo sami ljubitelji „ptujskega smrdljivca“, ker večkrat beremo, da prihaja ta v mnogih izvodih v našo faro. A temu ni tako. Da ga prebirajo še nekateri, je več vzrokov. Prvi je, da eni berejo, kar v roke dobijo, ker naročeni niso na noben časnik. Ptujski „lažnjivi klugec“ se jim ponuja, zato ga vzamejo, brez premisleka berejo ter tako nevedoma dušni strup zatrosijo sebi in svojim domačim, posebno otrokom. Drugi vzrok je, ker nekateri mislijo, da je imenitno brati, kjer se le napada in blati, govoreč: „ta zna“. In tretji vzrok temu je par naših pravih nemčurjev, ki so že tako nizko padli, da smatrajo „Štajerčevo“ hinavsko in podlo zavijanje za pravi evangelij. Katerim še „Štajer“ ni možganov popolnoma zmešal, zapuščajo to družbo. Naši „Štajerjunci“ se imajo za Nemece, pa še zvečine nemški ne znajo in človek se mora smejati, kako oni nemščino pretepljejo.

Če si upa kdo pokazati, da se čuti Slovenca in se zaveda, da ga je slovenska mati

A kaj? Ali je on vedel? — Jelke, bukve, breze, — vse je sviraló . . .

In odmev! — Na polju mu je godla kobilica, doma pod kolibo so žvrgoleli vrabci, da so se strešnice tresle! . . . Na večer je prisluškal vsem glasovom in pri sebi mislil, da svira celo selo . . .

In ko so ga poslali na delo, da razmeče gnoj, celo tedaj je slišal ubrane glasove v vilah, katere so zabrnele, ako so zadele ob kako trdo stvar . . . Ko ga je opazil nadglednik, kako se obnaša pri delu, je odpasal jermen ter mu dal krepkega poduka. — A kaj je koristilo? — Nič!

Ljudje so ga nazivali „Godec Janko“.

Ko so v poletnih večerih žabe regljale, pel v logu slavec, murčki v rosní travi začričali, kokoši za plotom zakokočakale, ni mogel več spati, vse bi poslušal, kar bi mogel.

V cerkev ga mati ni smela jemati, — ne zato, da bi zaspal, ampak kakor hitro so orglje zabučale in širile milodoneče glasove, se je naredila dečku kar megla pred očmi in ni vedel več, da je na zemlji . . . (Dalje prih.)

rodila, bi ga najraje pohrustali s kostmi vred. V tem so si vsi jednaki naši „Nemci“. To pokažejo ob vsaki priliki. Treba bo pričeti drugače delovati, da vzbudimo naše zapeljano ljudstvo k narodni zavesti in splošnemu napredku. Skušajmo v prvi vrsti razširiti med naše ljudiomahljivce dobro časopisje. Oprimimo se našega novega junaka — „Mladoslovenca“, ker vemo, da se bode za nas boril najkrepkeje.

Iz kozjanskega okraja.

(Slika pritepenega nemškutarja, suženjske strahopetnosti in pasje ponižnosti.)

„Na pr. . . i je k nam prihajal. Slovenci smo ga spravili na konja in sedaj ga vrag več ne dojde“; to je slika našega „frieboltarja“, pristnega nemčurskega „Pemca“. V kratkem moravskem jopiču, dvomljive oblike, se je pred nekimi leti Kozjanom predstavil, si dal potem jopič podšiti in podaljšati, si je sešasoma potrebne obleke nakupil in pozneje začel s slovenskimi denarji hiše zidati. Pa sedaj ga pogledjmo, ko se je slovenskega kruha najedel in slovenskega denarja nalezel! Prej krotek in ponižen, stopa sedaj samozavestno, da se zemlja trese, zaničuje vse kar slovenskega, mrzi vse, kar je nam ljubo, drago in sveto. In takemu privandrancu se vse klanja! Svoje kočare stavi v ceste, vozovi stojijo na cestah in občinskih pašnikih in nihče se mu odločno ustavlja ne upa. To je strahopetnost, a mora izginiti; poskrbeti bo treba, da se izvijemo iz krempljev tega ošabnega, oholega in krutega nemčurja.

Smešno, skoraj ostudno je gledati, kako se mu nekateri ljudje iz okolice, posebno pa uradniki in uradnikoviči v Kozjem, — katere on kaj rad imenuje mežnarje, kuruzne magnate, lačenbergarje itd. — vsiljujejo, prilizujejo in klanjajo! Ako zamorejo le kak milosten pogled od njega vloviti, tedaj hajd kapeo dol do tal! Oskrbnik pa samozavestno, prav prezirljivo z bučo pokima ter kot star marjasec zakruli „hrrnn“. To Vam je kitajski odzdrav, kaj ne? Dober tek k tej pasji ponižnosti.

Iz Slovenskih goric.

Zadnje desetletje narodnega življenja v Slov. goricah ima, tako se piše po vseh slovenskih listih, zaznamovati veliko napredka in vspehov. Bombastično se kliče: „mi mladi gremo naprej“ in na preteklost starejših se ne ozira. Pogledjmo nekoliko bližje narodno življenje Slovenskih goric in videli bomo, koliko je resnice na tem.

Da se je naše ljudstvo precej probudilo iz spanja, je resnica. Da pa pri začetem življenju ne hodi prava pota, ni njegova krivda. Le obžalovati moramo, da nismo imeli ljudi in jih še sedaj nimamo, ki bi razumeli v pravem trenutku se postaviti ljudstvu na čelo in ga voditi pota napredka.

Edini napredek stalne vrednosti bi bila probuja narodne ideje. K temu so pripomogli različni faktorji, ne najmanj ljudstvo samo, kakor tudi tok časa samega. Ljudstvu ne zadostujejo

Vse je utihnilo.

(Po „Dom. Pr.“)

Takrat sem stanoval v Onofrijevem Hotelu garni. Nekega pustega jesenskega večera smo slišali jokati dete. Zdelo se je, kakor bi prihajali tožeči glasovi od spodaj in na koncu dolgega, temnega hodnika, kamor so se odpirala vrata naših sob, jih je bilo slišati posebno jasno.

„Kaj je to? Kakšen otrok joče tu?“ so poizvedovali nekateri hotelski gostje pri domačem hlapcu Jegorju.

„Danes se je priselila v to stanovanje doli v kleti neka perica . . . Kdo naj ve, da ima otroka? Tako mlado je izgledala, skoraj kakor kakšno dekle,“ je odgovoril Jegor.

„Ali to ni za izdržati! so izjavili vsi zložno. „Recite gospodarju . . .“

„Gospod je odpotoval . . . Jaz sem bil že dvakrat doli, ali nje ni doma . . .“

„Kaj? Otrok je sam?“

„Saj to ravno! Ona ga je zaprla in je šla še po druge svoje stvari.“

samo knjige Mohorjeve in „Slov. Gospodar“, nego iz lastne inicijative sega po knjigah Martičnih, novodobnih revijah in dnevnikih. To je vsekakor zdrav pojav narodnega mišljenja in čutenja.

Pri tem pa je treba ljudstvu pred vsem voditeljev. Samo ne more razsoditi, kaj je zanj dobro, kaj ne. In ravno pri tem se je pri nas pošteno zavozilo. Tu so naši naši klerikalni voditelji s svojimi nazori rodovitno polje. Gnojili so to polje s klerikalnimi listi in nanj vozili vozove širokoustnih besed. In rodil se je sad te podlage — dekliske in mladeniške družbe.

Da odkrito govorimo, te so naravnost sramota za naše ljudstvo. Ni nam treba govoriti o „moralnih“ uspehih teh družb. Javnost in bister pogled nam povesta zadosti. Odrašen človek naj ima sam toliko razuma, da ve jedro ločiti od lupine. Mi ne poznamo in nočemo poznati „narodnega klerikalizma“. Tega ni in tega si ne damo od nikogar natvezati! Narodnost pa za klerikalizem izrabljati je nesramno narodno izdajstvo! Kajti klerikalizem je mednarodni, samobarven.

Začel se je že boj proti nazadnjaškemu klerikalizmu, ki vlada po Slovenskih goricah. Posamezni raztresenci naprednega mišljenja, ne morajo veliko storiti. A v slogi je moč in to se je pokazalo v boju „bračkijancev“ proti klerikalizmu. To niso Nemei, dragi klerikalci, to so Slovenci, mogoče boljši Slovenci kot vi. A to so razumni, samostojni možje, ki si ne dajo svojega prepričanja in mišljenja diktirati od kogar si bodi. Le stopite na stran, in dajte jim voditelje in videli bomo, da so res Slovenci. Seveda, če se jih vedno psuje z Nemei, se njih narodni čut ne bo ravno otdil. Tu se je pokazalo, koliko vpliva ima list, ki piše včasih tudi resnico. A ne samo bračkijanci, tudi drugo ljudstvo je hlastno poseglo po listu, ki si je upal pokazati našemu ljudstvu pravo razmerje napram samopašnim slov. voditeljem. Res, da je ozadje tega lista (ptujskega „Štajerca“) nemško. Ali imamo Štajerci slovenski list, ki bi ne bil klerikalen?

Splošno lahko torej rečemo: naše ljudstvo stoji pod vplivom klerikalizma. Da ne zagazimo tako daleč kakor na Kranjskem, je treba nujne pomoči.

K temu je v prvi vrsti treba ločitve od klerikalizma. Postavimo se na svoje noge! Več energije in svojega mišljenja! Naprednost bodi znak prostega moža!

V drugi vrsti je treba opomoči našemu kmetu. Gospodarskih šol, posojilnic, trgovske izobrazbe je treba našemu ljudstvu, a ne dekliskih družb in mladeniških zvez. Nam manjka stanu obrtnikov, in trgovcev.

Dajte ljudstvu izobrazbe, in samo bo si zbralo svoja pota. Kaj nam pomagajo visoke šole, slovenskih nižjih in srednjih šol pa nimamo. To je narobe svet. Iz malega raste veliko!

Glavno vprašanje je seveda: kdo je poklican biti voditelj ljudstva v boju za napredek in prostost?

Po noči, ko je utihnil ulični šum, razlegal se je otrokov jok tako močno po celi hiši, da ni mogel nihče zatisniti očesa. Ni se glasil, kakor jok zdravega otroka, ampak kakor javkanje slabotne in revne stvarce.

„Jegor! . . . Že spet kriči! . . . K vragu!“ . . . so se čuli glasovi, vrata so se nestrpnó odpirala, zvonci so zazvonili.

„Saj že grem!“ je rekel hlapec. „Kaj naj pa naredim?“

Čez nekaj časa je postal jok slabejši, vendar je bilo še vedno slišati zamolklo ečanje gori k nam, kakor da bi bil otrok pokrit z blazinami. „Ne, to ni za izdržati!“ so rekli gostje drugo jutro hlapcu. „Recite gospodarju naj stvar uredi.“

„On je odpotoval,“ je ponavljal Jegor. In ona je plačala najemnino za cel mesec.

„Na, in njej niste nič rekli?“

„Moj Bog! Kaj pomaga reči? . . . Bleda je postala, kakor smrt, tresla se je po vsem telesu in je kričala: „Na, vzemi in zaduši ga, če imaš srce! Na! Vzemi!“ In držala mi je tisti povitek pred nos . . . „Kaj naj le počnem ž njim? Povsod

Vsak, kdor ima zmožnost zato. Seveda je pri tem delo deliti in so nekateri faktorji v prvi vrsti poklicani.

V tem oziru bi dali samo nekaj nasvetov:

Naše učiteljstvo, itak narodnega mišljenja, se mora ločiti od pogubnega klerikalizma ter postaviti na svoje noge. Naroden učitelj lahko neizmerno veliko doseže in imamo v tem oziru slučaje, kjer je en sam učitelj rešil cel okraj pogina v nemškem žrelu.

Naše ljudstvo naj svojim sinovom da gospodarsko izobrazbo, posebno trgovsko, naj jih obdrži doma, kolikor le mogoče največ. Naše dijaštvo rase in rase, a s skrbmi gleda v bodočnost.

Naj se snujejo napredni neodvisni listi in širi izobrazba srca, ki predvsem manjka našemu ljudstvu.

Somišljeniki se naj združijo v družabne organizacije in se naj širi tudi politična izobrazba, katere nam posebno manjka. Naše ljudstvo se preveč ozira na lokalna vprašanja, za dnevna vprašanja širje politike se ne briga.

To bi bile glavne točke, za katerim bi imeli stremeti. Dokler se vozimo po blatnem mračnjastvu, nas ovira v boju za napredek njega nazadnjaški duh. Zato: Na noge!

Razpokati morajo spono klerikalizma, ki obsegajo naše prelepe Slovenske gorice. V boju za narodno-napredno mišljenje si podajmo roke! Vspeh ne bo izostal. — Resnica in ljubezen do naroda v srcu premagata tudi peklenska vrata.

Štajerske novice.

Varujte se pred ameriškimi agenti! Ministrstvo notranjih stvari opozarja zlasti kmečko prebivalstvo pred nekim agentom, z imenom Anton Gergolet. On nabira izseljence za državo San Paolo v Braziliji in jim oskrbuje tjakaj prosto vožnjo iz francoskega mesta Marzija (Marseille). Že med vožnjo imajo izseljenci pretrpeti grozne muke, v Braziliji se jih pa tako neusmiljeno izkorišča, da se uboge žrtve nikakor ne morejo rešiti svojih izsesovalcev. Šele pred kratkim je Gergolet izvalil z Visokega pri Gotovljah 11 ljudi v brazilijansko suženjstvo.

Redek slučaj. Kakor poročajo „Südosterr. Stimmen“, ni v času od 10. do 18. avgusta t. l. v Mariboru nihče umrl. To je za tako veliko mesto izvanredno redek slučaj.

Vsem slov. učit. društvom na Štajerskem, ki so člani „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“, vljudno v znanje, da je do 1. sept. t. l. vposlati vodstvu „Steier. Lehrerbunda“ v Gradcu od vsakega uda 15 vinarjev, a 1. marca 1907. l. spet ravno toliko.

Grozno maščevanje nesrečnega očeta. Josip Lešek, posestnik v Osenici pri Teharjih je imel nesrečo s svojo družino. Imel je baje dosti vzrokov dvomiti nad zvestobo svoje žene, dalje so mu pa tudi hčere delale preglavice s svojim nerednim življenjem. Mnogo prepira in pretepa je bilo v hiši, dokler se ni zdelo Lešek,

me podijo proč zaradi njega! ... In začela je jokati ... „Da, če bi bil zdrav in sit, ne bi jokala!“ ... Kaj naj potem naredim? Brez gospodarja ne morem nič.“

Ta izjava, ki jo je dajal naš služeei duh vsakemu „mebliranemu“ po vrsti, je pomagala samo do noči. Potem je zopet začel isti lov, isto kričanje za Jegorjem, energični ukazi, otroka pomiriti karkoli, grozovitve, da se bo drugo jutro vse selilo itd.

Jegor se je prijemal obupen za glavo, tolažil, da se bo jutri gospodar vrnil s pota, zaloputal je vrata in bežal vsak čas v ono, nam tujo klet, od koder je prihajalo vse to gorje. Ali, prav kakor v prejšnji noči, je imel njegov trud samo polovičen uspeh.

Zjutraj smo ga izpraševali.

„Jaz sem bil danes ponoči štirikrat doli,“ je poročal. Ona pere ... In huda je ... strašno huda ... Prvič je nekaj godrnjala pred se. Drugič bi mi bila skoraj vrgla neko mokro eunjo v obraz in vpila je: „Tvoji gostje so morileci! ... Na! Naj vzamejo otroka in naj ga zadušijo!“ ... Zdaj je zaklenila vrata in ne

da je mera njegove potrpežljivosti polna. Sklenil je, se maščevati nad hudobno družino. V nedeljo 12. t. m. je po razburljivih prizorih nagnal iz hiše ženo in hčere. Ko je bil sam, je šel v hlev in tam živino trdno privezal, da bi se mu ne mogla odtrgati in zbežati. Nato je hišo in gospodarsko poslopje zapalil. Da ne bi kedo šel gasiti, se je vsedel v bližnji gozd, odkoder je gledal, kako ogenj uničuje njegovo domačijo in je vsakogar z nabasanim revolverjem odgnal, kedor je hotel gasiti. Pretil je tudi, da bo celo Osenco zažgal, če mu ne dajo miru. Poslopja so do tal pogorela, z njim pa tudi vsa živina in vsi letošnji pridelki. Ko je ogenj dogorel, je šel Lešek k orožnikom, kjer je povedal, kaj je storil. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Celju. Sodi se, da so Lešeka nesrečne rodbinske razmere pripravile ob um. Če se dožene, da je svoje dejanje započel v nenormalnem duševnem stanju, dobi rodbina vsaj zavarovalnino za poslopja; ki znaša 1200 K.

Nesreča. Posestnik Šujen od Sv. Antona je minolo soboto zbežal pred nevihto v nek skedenj na polju. Ker hudo vreme ni odnehalo, je na skednju prenočil. Zjutraj so ga pa našli na tleh z zlomljenim tilnikom. Najbrže je v spanju s skednja padel.

Nezgoda. Dne 17. t. m. je v Celju izvoščka Ramsgruberja konj s kopitom sunil v ospredje telesa ter ga hudo ranil. Zdravniki imajo le malo upanja, da mož še okreva.

Strela je udarila 16. t. m. v Vrečarjev, po domače Marošekov gorski hram v celjski okolici in ga upepelila.

S kropom polil se je v Mariboru 17letni pekovski učencec Josip Prek. Ko je hotel krop priliti na testo, si je iz nerodnosti vso tekočino zлил po prsih. Dobil je take opekline, da so ga morali odnesti v bolnišnico.

Nemška zlobnost. V Šoštanju so tamošnji nemškutarji predelali prej Pečnikovo gostilno v „Deutsches Haus“, kjer imajo tudi svoj „hotel(?)“. Hotel je vedno prazen, zato so za reklamo postavili nasproti kolodvoru tablo z napisom „Hotel Deutsches Haus“. Pa to ni pametnih ljudi vlekle, ker se jim je nemška hiša v slovenskem Šoštanju zdela preneumna. Da bi kaline ložje lovili, se hočejo šoštanjski Tevtoni kazati kot narodne mučenike, zato so sami reklamno tablo s črno barvo namazali, češ: „Glejte, kaj so nam napravili naši mučitelji — Slovenci!“ Vrhunec zlobnosti!

Strela je udarila 17. t. m. v gospodarsko poslopje Franca Trauner p. d. Gregl v Kamenčah pri Braslovčah. Poslopje je bilo takoj v plamenu ter se je vrli požarni brambi iz Braslovč zahvaliti, da ni ogenj zahteval večje žrtve. Pož. bramba je prišla v četrt ure na lice mesta ter ubranila ognja hišo in kozolec, katera sta v bližini, rešila je tudi eno kravo in 2 teleti. Kobilo v vrednosti 8—900 kron pa je ubila strela.

V Ljutomeru je umrl g. Iv. Bratuša, tržan, načelnik čevljarske zadruge itd. po kratki

pusti nobenega več notri. Jaz sem že dvakrat trkal na njeno okno in skoro šipe sem razbil!“

Pri obedu so gostje živahno pretresavali vso zadevo. Mnogo jih je izražalo svoje nezadovoljstvo nad brezobzirnostjo perice in izjavili so, da se bodo takoj izselili, če ne bo poskrbel gospodar za mir.

Gospod Onofrijev, debel gospod z izrazom notranjega zadovoljstva na okroglem, zarudelem obrazu je prišel drugo jutro, ravno ko je otrok kričal na vso moč.

„Ne, v resnici to je nemogoče!“ Pritrjeval je svojim najemnikom in pristavil je proti hlapcu: „Pojdi in povej ji, da se mora še danes izseliti iz stanovaja!“

„In najemnina? Ona je plačala za cel mesec ...“

„Tu vrni ji denar!“

Vzel je tri rublje iz svoje mošnje in jih dal hlapcu.

„Oprostite!“ sem se vmešal v pogovor. „Jaz mislim, da to ne gre postaviti ubogo žensko kar na cesto.“

bolezni. Pokojnik je bil značajan mož in vrl sin matere Slovenije. Lahka mu zemlja!

Iz Zgornje Polskave. V Kolbergu v gostilni pri Polencu se je 15. t. m. hotel z žveplenkami zastrupiti 26letni Anton Kristof, kateri je že nekaj časa pod policijskim nadzorstvom. Trpel je hude bolečine, umrl ni.

Svetovne vesti.

Strašni potres v Čile. Nesreča za nesrečo. Ni še nam zginil iz spomina velikanski potres v San Francisku v Južni Ameriki, že slišimo zopet grozna poročila iz ondotnih krajev. Najhuje je bilo prizadeto mesto Valparais. Zemlja se je jela tresti predpretekli četrtek in kakor javljajo najnovejša poročila, se potresi še vedno ponavljajo. Med potresom je divjal obenem velik požar, ki se je vnel med potresom. V Valparaisu so skoró vsa poslopja uničena. Ker nimajo ljudje bivališč, mora ostati pod milim nebom do 60.000 oseb. Nima ne živil ne vode in brijejo mrzli vetrovi. Potres je trajal prvega dne celo noč. Poročila pravijo, da se je ponesrečilo okrog 10.000 ljudi, ki so poginili v plamenu ali bili podsuti. Do 16. t. m. so čutili 82 potresnih sunkov. Škodo cenijo na 50.000 milijonov funtov šterlingov. Vse železniške proge daleč na okrog so skrivljene. Potres so občutili tudi v drugih tamošnjih krajih. Sodi se, da je tudi mesto Santiago (glavno mesto Čile), ki šteje 320.000 prebivalcev, porušeno. Ne more se pa vsega dognati, ker so vse zveze pretrgane. Vojaki streljajo vse osebe, ki skušajo ropati. Potres je zbruhnil nenadoma brez vsakega predznamenja. Podrobnosti zvedele se bodo šele pozneje in odkrile vso grozovitost tajnih sil.

Kako se v Avstraliji ženijo. V Avstraliji ne poznajo pri ženitvi tako obširnih procedur, kakor jih imamo v Evropi. Ako se v Avstraliji zaljubi mladenič v deklico, mora jo pričakati zahrbtno za kakim plotom ali grmom ter jo udari z batino tako močno po glavi, da onesveščena pade. Potem jo pobere ter odnese domov. Ako oživi, se z njo takoj oženi, ako pa vsled udara umrje, kar se tudi večkrat zgodi, potem pa njeni stari napovedo navidezno vojsko mladeničevi rodbini, kar pa se stori le zaradi starega običaja, navadno se zadovoljijo z malo odkupnino, ker se smatra dekcle za zelo neznatno stvar.

Pasje meso jedo v zadnjem času poleg Italijanov (ti sploh niso izbirčni in se poslužujejo tudi mačk in kač) tudi Nemci. V ta namen imajo že polno posebnih mesnic, kjer se prodaja izključno pasje meso. V ta namen je bilo pregledanih letos za klanje namenjenih psov vsega skupaj 1762, a konj 44.659. Torej imajo za pse že tudi precejšen okus. Konjsko meso se je začelo dražiti, zato so pričeli s pasjim. Kadar se podraži pasje, pridejo na vrsto mačke. Gorje jim!

Trdovraten samomorilec. V Vel. Varadinu si je rekrut Kristan prvi dan prerezal žile,

Ali od vseh strani so se usuli prigovori na me. Vsi nimajo tako zdravih živcev, kakor jaz; potrebni so nočnega počitka in sploh me pa ni nihče vprašal za moje mnenje. Jaz sem skomizgnil z ramami in sem odšel.

Ko sem se pozno ponoči vrnil domov, mi je rekel Jegor, da mu je vrgla perica denar pod noge in da se je zaklenila. Da je bil na zahtevo gostov že dvakrat pri gospodarju ali ga ni našel doma, zdaj gre v tretjič k njemu.

Med tem so se zbrali gostje na koridoru in so čakali potrpežljivo gospodarja. Končno je prišel. Jezen zaradi motenja, se je podal v klet, med tem ko smo mi v pričakovanju končnega izida odšli v obednico. Kmalu smo slišali klicanje, trkanje na okno, in potem naenkrat — grobna tišina.

„Vse je utihnilo,“ je rekla tiho in na pol v strahu neka nervozna dama, ki je bila prej čez celo stvar mnogo bolj razjarjena, kakor drugi.

Njene besede so nas zadele, kakor strela. Neka nejasna slutnja, da se je zgodilo nekaj strašnega, nas je prevzela. S pritajenim dihom

a so ga rešili. Drugi dan je skočil z drugega nadstropja na dvorišče ter priletel ravno na glavo mimoidočemu polkovniku. Polkovniku se ni nič zgodilo, rekrut pa si je zlomil na tlaku roko in nogo.

Zvest pes. Neki slikar v Parizu je pozval svojega prijatelja v svoj atelje, kjer sta se za kratek čas dvojevala. Imel pa je zelo zvestega psa, ki se je med sabljanjem zbudil in napadel slikarjevega prijatelja, meneč, da je ta napadel gospodarja. Pregriznil mu je vrat, da je ta vsled rane kmalu umrl. Slikar je nato ustrelil psa, ki mu je umoril dragega prijatelja.

Voz dinamita eksplodiral. Nad 300 oseb ubitih. V Chihuahui v Meksiki je eksplodiral voz, naložen z dinamitom. Vsled eksplozije je bilo ubitih nad 30 oseb in nekoliko ameriških delovodij.

Velik škandal se je razkril v angleški kolonijški upravi. Država je osleparjena za 40 milijonov. Zapletenih je v afero več višjih častnikov.

Nenavadna poroka. Vsa Budapešta sedaj govori le o zakonu, ki se je te dni sklenil v prestolnici. Bivša prednica ondotnega samostana sv. Elizabete, sestra Emerika je izstopila iz samostana ter se poročila z mladim kamnoseškim pomočnikom. Mož je star 21, bivša opatica pa 44 let.

Velikega morskega volka so ujeli v morju pri Bakru. Riba je nad 5 metrov dolga in 1500 kilogramov težka.

Morski roparji so napadli blizu Hongkonga neko angleško ladjo ter jo izropali.

Zaročeneec med levi. V indskem mestu Yapulpuri je bil že dolgo zaročen vojak topničar Tommy, a ni mogel poročiti svoje neveste, ker je bil prereven. V istem času je prišel cirkus, ki je imel v svoji posesti veliko število levov. Gospodar cirkusa je razpisal 700 mark nagrade tistemu, ki bi šel med te leve v kletko in odplesal tam Cake-Walk. To je bila seveda predvsem reklama in dolgo se ni nihče oglasil. Naposled pa se je odločil zato za svatbo navdušeni Tommy. Šel je med leve, odplesal sredi njih Cake-Walk, ne meneč se za rjojenje, dobil 700 mark in poročil nevesto.

Samomor na božji poti. Na Sveto goro je prišla 15. t. m. iz Barkovelj lepa deklica Ana Tavčer v spremstvu svojih staršev in ženina. Iz neznanih vzrokov je skočila s tretjega nadstropja bazilike ter se ubila. Najbrž je zblaznela.

Zakaj jedo ljudožrci človeško meso. Dosedaj se je splošno mislilo, da jedo ljudožrci človeško meso vsled glada ali krvoločne navade. Neki angleški učenjak pa je sedaj stvar točno proučil ter prišel do sledečih rezultatov: Dvajset odstotkov ljudožrskih plemen je svoje rojake — iz spoštovanja, da jim izkažejo čast. V starih časih so Tibetanci jedli svoje umrle roditelje z izgovorom, da ne more imeti oče nikjer boljšega groba, kakor v sinovem trebuhu. Devetnajst odstotkov ljudožrcev je svoje najboljše vojsko-

vodje zato, da jih počastijo in ker mislijo, da bo na ta način prešel pokojnikov duh v nje. Nadaljnih devetnajst odstotkov je svoje sovražnike vsled mržnje in osvete. Deset odstotkov je ljudožrcev, ki jedo človeško meso iz versko-obrednih razlogov, štirinajst odstotkov vsled požrešnosti, ker verujejo, da je človeško meso najtežje, ki daje posebne moči. Le osemnajst odstotkov je vseh ljudožrcev, ki jedo ljudi vsled potrebe glada.

Glavo je odtrgalo v Zadru nekemu vojaku 91. polka. Ob priliki vojaške svečanosti je namreč streljal s starim topom, ki se je razletel.

Velik požar v Krakovu. Dne 17. t. m. so pričela goret žitna skladišča tvrdke Leinkauf. Požar je uničil Leinkaufova skladišča in sosednjo Landauovo trgovino. Ogenj je uničil tudi dva naložena železniška voza s tobačnimi specialitetami v vrednosti 100.000 kron. Policija je dobila pod razvalinami Leinkaufovih skladišč 30 zabojev s petstrelnimi samokresi, skupaj 500 samokresov. Zaboji so imeli napise sladkor. Policija je zaplenila samokrese. Škodo tvrdk Leinkauf in Landau cenijo nad 2.000.000 kron.

Kupčija z lepoto. Pred newyorške porotnike pride neka Helena Hamilton zaradi premetenih sleparij. Hamilton je poročena žena nenavadne lepote. Svojo lepoto je porabljala, da je uničila na stotine moških žrtev. Po inseratih je razglašala, da se želi omožiti. In kdor se je z njo seznanil, se je v par dneh tudi z njo zaročil, pri kateri priliki je zapeljiva žena izvabila svoji žrtvi dragocena zaročna darila. Tudi večja posojila si je z zvijačnimi izgovori izprosila. Pri vseh teh sleparijah jo je podpiral tudi njen zakonski mož, ki je bil napram tujcem pri ženi za vratarja. Med osleparjenimi je tudi neki bogati Madžar iz Budimpešte.

V poletju zmrznil. Neverojetno je, da bi mogel kdo v tej dobi neznosne letne vročine — zmrzniti. A vendar se je tak slučaj pripetil v Lyonu. Voznik nekega tamošnjega tovarnarja ledu, Evgen Poulet, je stopil na voz, v katerem se prevaža led, da bi se malo ohladil; toda iznenadna razlika temperature je bila tako silna, da je Poulet padel v nezavest. Za nekoliko časa so ga našli z zmrznenimi nogami ter ga odvedli v bolnišnico. Zdravniki imajo malo upanja, da bi ozdravel.

Moža sežgala. V Nyires-Pusztu je polila kmetica Lenard posteljo in moža, ki je na njej spal s petrolejem, nakar je zažgala in zbežala. Pričelo se je kaditi, in ljudje, ki so prišli na mesto, so našli v sobi še obžgane ostanke moževega trupla. Žena je izjavila, da je storila tako zato, ker je mož zelo sirovo z njo postopal.

Obiteljska nesreča. Iz Stolnega Belega Grada javljajo: V Hildegkutu je snažil posestnik Janez Bajor svojo puško, ki se je pri tem po nesreči sprožila. Strel je zadel poleg stoječo 17letno hči Ilono, ki je padla takoj mrtva po tleh. Očeta je to tako presenetilo, da je napolnil naglo puško na novo in se ustrelil v

glavo. Ko je priletela v hišo mati in videla moža in hčer mrtva na tleh, jo je zadel mrtvoud in leži zdaj težko bolna v postelji.

V zrakoplovu preko Atlantskega morja namerava pluti Nemeec Jos. Werter.

Raznoterosti.

Uredništvo „Mladoslovenca“ naznanja tem potom, da prva številka še ne odgovarja vsem potrebam. Vpeljali bomo poslej še rubriki: „Politični pregled“ in „S Koroškega“. Vse nakrat ni bilo mogoče, tudi ni bilo prostora. Želimo, da bi bila tudi rubrika „Pavliha“ kolikor mogoče zanimiva. Prosimo torej gg. humoriste, da nas v tem oziru podpirajo in to: kratko in jedrnato. Obenem prosimo naše cenj. sotrudnike, da pišejo za list kolikor mogoče v poljudni besedi in se drže v seksualnem oziru meje, ker pride list tudi mladini v roke. „Mladoslovenca“ se urejuje, upravlja in razpošilja edino v Ljubljani, torej naj se vse, kar se „Mladoslovenca“ tiče, pošilja v Ljubljano. Upravništvo pa prosi: ker je mogoče, da se pri tako ogromnem številu naslovov pri prvi številki le pripeti, da se kaj prezre in je torej mogoče, da je kdo prejel celo dva iztisa obenem, isti naj da en izvod takemu svojemu somišljeniku na ogled, ki se bo na list naročil.

Gospodarske vesti.

Proč z nepotrebnimi pravdami. Naše ljudstvo se rado pravda, zato pa imamo toliko „ubogih dohtarjev“. Postav seveda ne more mnogo poznati, vendar se večinoma zaveda, kaj je prav in kaj ni. Če se mu zgodi krivica, hiti k sodnji in odvetniku. Pride do pravde. Oba nasprotnika sta do skrajnosti trdovratna. Oba mislita, da imata prav ali pa vsaj, da bosta s kakim pravnim umetnim sredstvom vendar le zmagala, saj sodnija ne more vsakemu v srce pogledati. Če se taka pravda vrši za kaj velikega, bi nič ne rekli. Če pa se vrši pravda — in takih slučajev je toliko — za malenkost, morda zaradi nepremišljene žalitve, za kosček polja ali gozda, zaradi malenkostne kupne pogodbe, zaradi kokoši . . ., bi vendar bilo treba delati na to, da vsakdo, predno se spusti v pravdo, dobro premisli, ali je razumno se pravdati ali ne. Pomisliti je namreč treba, da obsojeni plača vse stroške, torej bolje, da se prej umakne, da pa tudi zmagalec ni izšel brez škode, kajti vseh mnogobrojnih stroškov ne more vračunati, — koliko pa je izgubil časa s poti okrog sodnije in odvetnikov in z razmišljanjem, koliko je požrl jeze, nihče ne šteje. Mnogo pravnih pa se izide na škodo obeh strank. Da se odstrani to malo razumno in gospodarsko pravdanje, zato treba 1.) da zmaga med narodom zavest, da je dolgotrajno pravdanje za malenkosti nekaj obče škodljivega, ker ne gubi le premoženja, ampak tudi zastruplja vse družabno

Ko sem prišel po svoje stvari, sem srečal Jegorja na hodniku.

„Pri nas je zopet nova nesreča,“ je šepetal.

„Kaj se je zgodilo?“

„Naša gospodična Marija Ivanovna je zblaznela . . . Venomer govori pred se . . . danes ni še nič jedla in nič pila . . . neprestano hodi po sobi gor in dol, postoji, posluša in pravi: „Vse je utihnilo . . .“

Loterija za neveste. V Italiji se zopet organizira loterija za poroke. Dobitki so: trideset lepih deklic, ki so bile odlikovane pri tekmoivanju za lepoto. Srečke so po 10 lir. Deklice, ki so za dobitke, dobe razmerno visoke dote; prvi dobitnik dobi poleg deklice milijon lir. Deset lir za lepo ženo in milijon lir res ni mnogo. Pri vsem tem pa je najprijetnejše to, da nikomur ni treba z denarjem vzeti tudi deklice. Ako se drug drugemu ne dopadeta, razdelita si denar ter gresta zopet svoja pota.

smo poslušali, želeč, da bi ta grozopolna tišina prenehala. Sledeči trenotki so se nam zdeli dolgi, kakor večnost. Naenkrat so se razjeknili klici: „Na pomoč! . . . Policija! . . .“

„Kaj je to?“ smo vskliknili preplašeni, hiteli na hodnik in od tam na ulico, kjer sta stala Onofrijev in hlapec in klicala na pomoč.

„Kaj se je zgodilo?“ smo vpraševali.

„Strašna nesreča,“ je rekel gospodar. „Utopila je otroka.“

Pridušen krik se je odzval, čul se je težak padec človeškega trupla. Nekdo se je valjel pred nami na tleh.

„Marija Ivanovna ima krče,“ je rekel nekdo polglasno.

Nesli smo bolešno, nervozno dekle v hišo. Ko smo jo položili na posteljo, sem šel zopet ven. Na hodniku je stal gospodar obdan od svojih najemnikov. Razburjeno v pretrganih stavkih je pripovedoval, kaj se je zgodilo: „Potrkamo na vrata . . . Ona ne odpre . . . Jegor ostane pri vratih, jaz bežim k oknu . . . trkam . . . Naenkrat zgrabi otroka, pribeži k oknu in kriči:

„Na! . . . Glej! . . . Zdaj boš menda zadovoljen!“ In . . . in vrže otroka v lug . . .“

Groza nas je pretresla.

„In kaj naj zdaj počnemo?“ je nadaljeval gospodar. „Vrata so zaprta, okno je zamreženo. Jaz . . .“

V tem trenotku je prišla policija. Perica je odprla vrata.

Stopil sem na ulico. Pred nizkim oknom kleti je stalo nekaj radovednežev. Tudi jaz sem pristopil bliže. Mojim očem se je nudila pretresljiva slika. Z eno roko podprta ob mizo je stala tam mlada, mrtvaško blede ženska. S široko odprtimi očmi je strmela necke, nad ktere sta bila sklonjena dva policaja. Čez par sekund je potegnul eden majhno telesce otroka iz luga. Mati je planila k njemu.

Odrinili so me od okna. Cela množica se je zbrala. Ves iz sebe od strašnega prizora sem odšel v svojo sobo. — Celó noč je stala uboga, blede ženska z bednim telescem mrtvega deteta v rokah pred mojimi očmi. Drugi dan sem si poiskal drugo stanovanje.

življenje in seje sovraštvo. Lahkomiselne pravdarje naj pritisne javno mnenje, da mirujejo. Krivične pravdarje, dalje zakotne pisarje in take, ki šuntajo, naj se zaznamuje kot škodljivce. 2.) Sodnija naj več poučuje, kot dosedaj, pravdarji pa naj verjamejo nepristranskemu svetu sodnika, in če sodnik napravi pravni poskus, ne bodimo trdovratni, ker nas tudi bodoča zmaga več stane kot je vredna. Če pa gremo k odverniku, mu razložimo cel položaj odkrito, da ne pridejo pozneje stvari na dan, ki pravdo zavlečejo in pogube. 3.) Občine naj v smislu občinskega zakona delajo na ustanovitev domačih mirovniških sodišč.

Poleti kokoši pridno neso in jajca postanejo cena. Tedaj jih lahko spravljamo za čase, ko jih bo možno dražje prodati. Jajca ohranimo lahko več mesecev dobra, ako jih položimo v zabojček s presejanim pepelom, pa ne tako na gosto, da bi se dotikala. Jajca morajo biti sveža, ne umazana ali počena. Umazana jajca očedimo samo s suho cunjjo, ker se bolje ohranijo kot taka, ki so bila mokra.

Odrezane cvetlice se dajo dolgo časa v sobi sveže ohraniti, ako se jih dene v vodo, kateri smo pridjali nekoliko navadne soli in ravno toliko amonijakove soli.

Meso dobi neprijeten duh, če ga spravljamo v vlažnih, zaduhlih kletih. Najbolje je, da ga zavijemo v čisto ruto in zakopljemo v suh pesek, v kup žita ali premogovega pepela. Tu ostane hladno in suho, pa tudi muhe ne morejo do njega. Kdor mora meso pošiljati v druge kraje, naj ga zavije v pergamentni papir, ki je ležal poprej eno uro v jesihu.

Kdor hoče imeti prav debele buče, naj jih pridno zaliva z gnojnico. Gnojnici naj primeša dve tretjini vode, ker je drugače premočna. Zalivati je treba po dežji. Kdor ravna tako, bo imel jeseni lahko plodove do centa težke.

Voda od kuhanega krompirja je zdravilo proti ušim pri živini. Ušina mesta pri živali, kakor vrat, oplečje itd. naj se natančno preišče in z imenovano vodo čvrsto izmije. V tej vodi je obilno udeležen takojimovan „Solanin“, znan kot sredstvo proti kožnim boleznim. Pri tej reči je pač opomniti, da se mora čuvati dati te pi-

jače živali piti. „Solanin“ namreč zelo uničuje mrčes na životu živine, tudi mrčes na rastlinah, a je v notranjosti telesa jako strupen. Čudno pa je, kakor se priporoča, da se z imenovano vodo najlažje čisti raznovrstna tkanina in tudi umetna kovina.

Zdravilo zoper oslovski kašelj. Pariški zdravnik dr. Henri de Rothschild je slučajno našel novo in zelo dobro sredstvo zoper oslovski kašelj. Bolniku da namreč narkozo iz kloroforma in kisika. Kašelj baje takoj po narkozi preneha.

„Pavliha“.

Materin opomin. Zapomni si, hčerka moja, lenoba rodi vse slabo. Ko bi bila Eva namesto, da se je z jabolki sladkala, rajši nogavice pletla, bi mi še danes sedeli v paradizu.

Učitelj: Francek, povej mi, kdo pri Vas suši seno? Učenec: Hlapec in oče. Učitelj: Kdo pa pri Vas, Anica? Anica: Pri nas pa mati in dekla. Učitelj: In pri Vas, Jožek? Jožek misli nekaj časa, nato pa hitro odgovori: Pri nas pa solnce suši seno, gospod učitelj.

Ljubeznjiv soprog. Žena: Oh, ali si že spet pijan? — Mož: Nikar se ne jezi, saj to delam samo iz ljubezni do tebe, če sem pijan, te namreč dvakrat vidim.

Policijska prepoved. Občinski svet morskoga pokopališča Hunstantou v Norfolku je dal nabiti naredbo: „Psom je prepovedano lajati na promenadi ob morskem nabrežju. Policija je dobila strogo navodilo, da vsakogar aretuje, ki se ne pokori tej zapovedi.“

Mati: Zdaj je pa vendar že čas, da naša Fanika dobi moža, saj je že 24 let stara. **Oče:** E, naj le še počaka, dokler pravi pride. **Mati:** Kaj bi čakala! Saj jaz tudi nisem čakala.

Nesramnost. Vajenec pred pekarno: Odprite, jaz bi rad kupil eno žemljo. — **Pek:** Pri nas je že zaklenjeno, ni vredno odpirati. — **Vajenec:** Pa mi jo skoz ključavnico potaknite, vem, da bo lahko prišla skozi.

Kako koristita krava in vol. Učitelj: Milica, katera žival je najkoristnejša domača žival? Milica: Krava. — Nato vzdigne Jekes (židov sin) roko, češ, da ve boljši odgovor. — Učitelj: No, ali poznaš še koristnejšo žival? Jekes: Vol je koristnejši. Učitelj: Kako to? Jekes: Za jednega vola si lahko kupim dve kravi!

Dober tek. Vojak kuharici: Micka, ti imaš psička rajše kot mene, kako lep košček pečenke si mu privoščila. — Kuharica: Nikar ne bodi hud, Janez, moram mu biti hvaležna, saj vidiš, da mi vse krožnike pomije.

Dober človek. Gospodar (vsiljivemu krošnjaru): Kaj bi vi rekli, ako vas iz hiše vržem? Krošnjar: No, jaz bi vam odpustil in prišel zopet nazaj.

Ječar: Upam da se tukaj nič več ne vidi. **Kaznjeneec:** Tako, ali morda odidete od tu?

Najivno. Sodnik: Jaz vas opozarjam, da bodete zaprti, ako krivo prisežete. Nemčur: Nič ne de, da le potem tožbo dobim.

Stara gospa: Pri vas oddajate stanovanje? **Gospodar:** Da, ali imate kaj otrok? **Gospa:** Enega štiridesetletnega sina. **Gospodar:** Torej ni nič, mi vzamemo principijelno ljudi brez otrok.

Gospa: Vaše papige ne maram, ker cel dan kriči „stara škatlja, stara škatlja“! **Prodajalec:** Saj sem vam rekel, da je ptič zelo inteligenten.

Brez skrbi. Hči: Očka, kedaj se bodem že poročila? **Oče, slikar:** Jaz ti sedajle doto naslikam.

Vabljivo. Zdravnik: Prosim, potrpite en trenotek, jaz moram še eno nogo odrezati, potem pridete pa vi na vrsto.

Rozaline kokoši. Čuješ, Rozala, ali ti pridno neso kokoši jajca? **Hvala Bogu,** jako pridno, še celo ob nedeljah, odgovori Rozala.

S. Friedrich

v Ptujju, Poštna ulica št. 4

kupuje kože svinjske, kunje, dihurjeve, lisičje, vidrove, zajčje, vse to

po najvišjih cenah in sicer dražje kot drugi kupovalci, ker on razpošilja v inozemstvo.

Čudovita zbirka sveta!

50 kom. za samo gld. 2-50

1 sprelepa večkrat z uradnim pat. varovana anker-remontoir-žepna ura s pismeno fabriško garancijo za dober in natančen tok, 1 fina oklepna verižica iz double-zlata, 2 prstana iz amerik. double-zlata z imit. briljanti (za gospoda in damo), 2 gumba iz double-zlata za zapetnice (ostaneta vedno nova), 3 naprtni gumbi, 3 gumbi za zavihane ovratnike, 1 fin žepni nožič za napravo, 1 zelo lepa svilen ovratnica, svetla ali temna, 1 dražestna igla za ovratnico s simili-briljantom (doublirano), 1 dražestna broža za dame, zadnja novost, 1 krasno toaletno zrcalo, 1 dražestna koristna denarnica, 1 par boutonov z amerik. briljanti, prist. sreb. sekiricami, 1 f. nikelnasti pisalnik, 1 pat. vremenski barometer, 1 garnitura 20 komadov različnih pristnih inozem. pisemskih znamk, 1 fini cigaretni odrezalnik (nikel), 1 pat. držalo za ovratnice, 1 album najlepših razgledov sveta. — Vse skupaj z elegantno anker-remontoir-žepno uro, koja sama je dvakrat toliko vredna, velja gl. 2-50. Dobi se, če se denar naprej pošlje ali po povzetju pri centralni zalogi patent. ur in draguljev

S. Urbach, Krakov št. 58.

NB. Pri naročilu dveh paketov se pridene 1 prima angl. britev zastoj. Neugajajoče se zamenja ali denar vrne, in je torej vsak riziko popolnoma izključen.

Salame fine ogrske gld. 1-80, iz gnjati zelo priljubljene gld. 1-30, dunajske 86 kr., bolj fine za kilo gld. 1-50.

Gnjat à la Praga 1 gld., brez kosti gld. 1-20, — pleče brez kosti 95 kr., suho meso 86 kr., slanina 88 kr., glavina fina 50 kr. za kilo.

Fine **kranjske klobase** vel. po 20 kr. **Slivovka brinjevec** gld. 1-20 liter pošilja s poštanim povzetjem od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju Ustanovljeno leta 1886. Mnogo priznanj o dopostanem blagu. Kupujem vedno **brinjevo olje.**

Hočete li zaslužiti lahkim potom denar?

potem zahtevajte zastoj in poštne prosio ilustrirani cenik ur, zlata in srebra, kitajskega srebra, furnir ter orodja in glasbenega blaga

F. Pamm, Krakov (Avstrija) Zielonagasse 3,

Priporočajte in razširjajte „Mladoslavencia“!

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvajanja priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva. Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno — znamko »župnik Kneipp«.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

JELEN

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepi želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:
Anton Jelenec v Idriji
imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu. ❖ Akcijski kapital 2 milijona kron. ❖ Podružnica v Spljetu.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predudjme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Substance za mošt

s kojimi se napravi

dobro domača pijača

Cena za en polovnjak, to je 283 litrov, 7 kron 80 vin.

Edina razpošiljalnica: **A. Kurnig**, Gradec (Štajersko), Kepplerstrasse 36.

Sprejmejo se zanesljivi zastopniki

v vseh krajih, ki morejo zavarovati življenje, ljudstvo in dote otrokom, pri nižavstr. dež. zavarovalnici za življenje in rente ustanovlj. od vis. dež. zbora nižavstrij-skega. na Dunaju I., Löwelstr. 16.

Posebno sposobni se lahko nastavijo kot potovalni uradniki ali glavni zastopniki.

Pisma naj se pošiljajo vodstvu zavarovalnice.

Za bolne na živcih

in take, ki trpe na brezspanju, omotici, medlosti, tresenju in na padavici, je lekarnarja Laubenderja

Nervola-čaj

najboljše in najuspešnejše sredstvo.

Dobiva se v paketih po 1 M 50 Pf. v lekarni Vohburg a. D. 26.

Pošilja se carine prosto. Premovano na Dunaju 1906, častna diploma z zlato svetinjo. Znamenita spričevala vedno na razpolago.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja

prva sisečka tovarna tamburic

J. Stjepušin

Sisek (Hrvaško)

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900. in na milenijski leta 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine.

V isti tovarni izhaja tudi strokovni list

„Tamburica“

po enkrat na mesec ter stane za celo leto 8 kron z glasbeno prilogo vred.

Za vsak instrument se jamči.

Velik cenik s slikami se pošlje na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

Hrup
vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir-Gloria-srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3letno jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron.

Tovarna za ure: **J. König**, Dunaj VII., Westbahnstrasse 36-203.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milj. kron

Stanje rezervnega zaklada nad 650.000 kron

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah, v lastni palači

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervn. zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. — Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod.

Največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu

JURIJ SCHICHT, Ustje (Češko).

Varstvena znamka.

Vyšňova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.
Juhni pridatek znamka „Vydra“.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specialiteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).
Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Buhtin“.

Napravite poskus!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v. in poština.

Indra Tea

Dobiva se povsod!

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špece-rijskih, delikat. trgovinah. Na debelo pošilja:

Indra Tea Import Compani, Trst.

Poljedelci, pozor!

Poljskih delavcev vsak dan bolj primanjkuje in kmetovalec danes že brez pomoči **poljedelskih strojev** polja obdelovati in pridelkov obdelati več ne more. Kdor si pa kupi stroj, naj si omisli zanesljivo dobro blago. Najboljše in najzanesljivejše stroje,

posebno pa **mlatilnice čistilnice**, proste in najboljše, kakor tudi **slamoreznice** priporoča

Trgovina z železnino „**MERKUR**“

P. Majdič v Celju.

Zaloga posod za mleko. — Posebni ceniki strojev brezplačno. — **Traverze in cement.** Nepremočljive vozne plahte.

„Južnoštajerska hranilnica“

v Celju „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vransko za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti

obrestuje hranilne vloge po 4 od sto

in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter

plačuje rentni davek hranilnica sama

in ga ne odtegne vlagateljem, tako da dobe isti popolnoma nad 4% obresti.

Izposojuje pa od dne 1. prosinca 1905 na zemljiško varnost

po 4³/₄ odstotka

občinam in korporacijam navedenih petih okrajev pa po 4¹/₂%. Hranilnica posluje s strankami vsak torek in petek dop., za druga opravila pa je uradnica odprta vsak dan ob navadnih urah.

Zahtevajte povsod „**Mladoslavence**“!